

Halvdårlig ensilering koster 140 mio. årligt

Danske landmænd kan halvere tabet i ensilagen fra mark til foderbord og hvert år tjene 250 kr. pr. årsko.

Af Torben Worsøe

Det koster danske mælkeproducenter 140 millioner kroner, og miljøet udsættes årligt for en unødigt CO₂udledning på 68 millioner kg, fordi landmændene er for dårlige til at ensilere græs og majs. Til sammenligning svarer denne udledning til 2,2 procent af mælkeproduktionens metanudledning.

Det er den foreløbige konklusion på projektet 'tab fra mark til foderbord', som er gennemført af Videncentret for Landbrug.

For den enkelte landmand svarer tabet i gennemsnit til 250 kr. pr. årsko, fortæller konsulent på VFL, Peter Hvid Laursen. Men tallet er et gennemsnitstal, der dækker over store variationer. På mange bedrifter kan der nemt være tre gange så meget at hente.

I projektet er tabet på 10 udvalgte bedrifter blevet målt, og her varierede tabet fra én til 12 procent. "I gennemsnit vurderer vi, at tabet er på 10 procent som helhed på alle bedrifter. Halverer vi dette tab til fem procent, kan landmændene spare 140 millioner kr.," forklarer Peter Hvid Laursen.

Skolelærdom

Meget af det, der går galt i forbindelse med ensileringen, handler egentlig om grundprincipper.

Det drejer sig om, at afgrøden skal høstes på det rigtige tidspunkt, om god management og rigtig indlægning af ensilagen og, at ensilagen i det hele taget skal være, hvad fagfolkene kalder 'ensilerbar'.

"En af de ting, som to landmænd lærte, var, at man skal høste majs, hvis den har fået frost. De lod den stå i håb om,

at den trods alt ville rette sig - det gjorde den bare ikke - og det gør den aldrig," forklarer Peter Hvid Laursen.

Brug hjælpemidlerne

Til at hjælpe sig har landmanden en række værktøjer, som han skal lære at bruge.

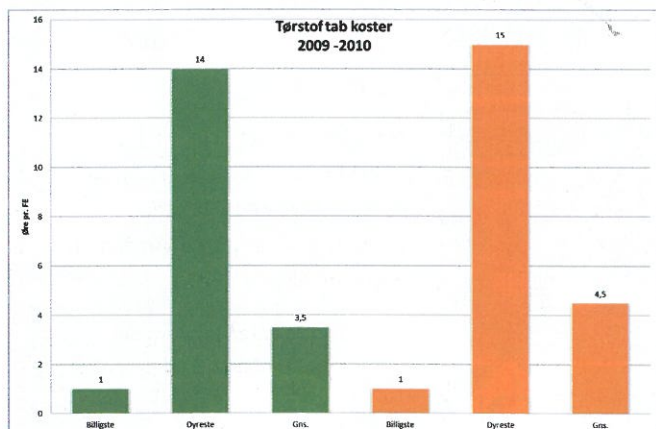
Det drejer sig for eksempel om slæt- og majsprognoserne og fortørningsprognosen. Selv beregningen af hvor mange gummigeder, der skal bruges til at køre en stak sammen, kan man finde et regneark til på www.landbrugsinfo.dk <<http://www.landbrugsinfo.dk>>. Hvis maskinstationen for eksempel investerer i en ny finsnitte med en større kapacitet, er man jo ikke sen til at indsætte en frakørselsvogn mere. Men mange glemmer at afpasse kapaciteten i siloerne, og den er vigtig. Det gælder selvfølgelig også om at anvende vejrprognosen.

Sjusk ikke ved udtagning

Småting som at afdække ensilage til flere dage og ikke at skære ensilagen rigtigt af koster også betydelige tab - og kan i øvrigt medføre fejl i foderplanen.

"Hvis platen er taget af ensilagen, er den jo ikke beskyttet mod regn. Det gør ensilagen tungere, og så kan man ikke længere regne med foderplanen," påpeger Peter Hvid Laursen.

Det er også vigtigt at disponere, så man kommer frem i stakken. På de 10 bedrifter, der er omfattet af projektet, er det laveste tab på de bedrifter, hvor man kommer længst frem i stakken hver dag. Resultatet af undersøgelsen er dog ikke fuldstændig entydigt.

På figuren her kan man se hvor stor forskel, der er på tabet på de enkelte ejendomme. De grønne søjler er græs, de gule er majs. Figur: VFL

Rigtig sammenkøring er en kunst for sig. På www.landbrugsinfo.dk kan man finde et regneark, der fortæller hvor mange og hvor store gummigeder, man skal bruge til at køre ensilagen sammen. Foto: Jens Tønnesen.